

Селянина отъ старото поколѣние пие основателно и това е главната му недостатокъ; но той все не оставя своя разумъ на дѣното на ракияното шише.

„За да ме разбираятъ правилно, азъ ще прибавя, че говоря за първобитния българинъ. Онзи, който граничи съ онова, което ний наричаме *обеспеченъ класъ*, и който се родилъ и порасълъ въ градоветѣ, — той по не чини. Чиновническия миръ е най злѣ. Младите чиновници тичатъ подиръ момитѣ, играятъ на карти, влякатъ се по кафенетата, затъватъ въ политиката: но тѣ сѫ мухлята (мухола) на народа и даже не сѫ отъ народно потекло. Въ массата, народа несъмнѣнно притежава по голѣма нравственность, отколкото западните народи, и неговите качества, на истина, заслужватъ внимание“. (Jean Erdic, alias Queille, en Bulgarie, стр. 88 — 91).

Българина значително се отличава отъ сърбина. Сърбина е по живъ, по откровенъ, по расточителенъ, по краснорѣчивъ, той е повече рицарь и поетъ: но е по малко работливъ и по непостояненъ. Българина е студенъ, съсрѣдоточенъ, разсѫдителенъ и даже мълчаливъ; той полегка и вѣрно върви къмъ своята цѣль. Сърбина прилича на поляка, българина на чеха или саксонеца. Първия би способствовалъ на литературното развитие, а втория — на домакинското прѣуспѣвание. Казваха ми, че нравственностьта у българитѣ е висока. Рѣдко се срѣщатъ моми, а йоще по рѣдко жени съ лошо поведение. Украсенитѣ съ угодливи хубавици кафе-шантани, които Митхадъ паша направилъ въ дунавските градища, за да донесе тамъ западното просвѣщение, а тѣй сѫщо и онѣзи, които искали да направятъ подобни въ София, — биле несполучливи. Междуетъ денѣ се занимаватъ, работятъ, а вечеръ прикарватъ весело въ къщи. Изобщо, българитѣ сѫ племе основателно, силно, способно за размножение и нравствено, и то ще достави отличенъ материалъ за свободно и процвѣтающе общество. Повечето пѫтешественици, даже англичанитѣ, се произнасятъ твърдѣ похвално. Освѣнъ лорда Bath, азъ ще укажа на маркиза Huntly, серъ Георга Кемпбеля, Форстера, бивший министръ на на-